

Державний виконавець. Оскарження дій посадових осіб державної виконавчої служби

Відповідно до Законів України «Про державну виконавчу службу» та «Про виконавче провадження» примусове виконання рішень в Україні покладається на Державну виконавчу службу, яка входить до системи органів Міністерства юстиції України.

Державний виконавець є представником влади і здійснює примусове виконання судових рішень, постановлених іменем України, та рішень інших органів (посадових осіб), виконання яких покладено на державну виконавчу службу, у порядку, передбаченому законом.

Умови і порядок виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), що відповідно до закону підлягають примусовому виконанню у разі невиконання їх у добровільному порядку, визначає Закон України «Про виконавче провадження».

Державний виконавець зобов'язаний вживати заходів примусового виконання рішень, встановлених цим Законом, неупереджено, своєчасно, повно вчиняти виконавчі дії.

Державний виконавець зобов'язаний використовувати надані йому права у точній відповідності із законом і не допускати у своїй діяльності порушення прав та законних інтересів громадян і юридичних осіб.

Особам, які беруть участь у виконавчому провадженні або залучаються до проведення виконавчих дій, повинні бути роз'яснені державним виконавцем їх права відповідно до вимог цього Закону.

Дії державного виконавця, його відмова від вчинення певної виконавчої дії, зволікання з вчиненням виконавчих дій, а також відмова у задоволенні заяви про відвід державного виконавця можуть бути оскаржені особами, які беруть участь у виконавчому провадженні або залучаються до виконання виконавчих дій, у встановленому цим Законом порядку.

З метою захисту своїх прав та законних інтересів сторони та інші учасники виконавчого провадження (учасниками виконавчого провадження згідно зі ст. 10 цього Закону є державний виконавець, сторони, представники сторін, експерти, спеціалісти, перекладачі) мають право знайомитися з матеріалами виконавчого провадження, робити з них виписки, знімати копії, подавати додаткові матеріали, заявляти клопотання, брати участь у провадженні виконавчих дій, давати усні і письмові пояснення в процесі виконавчих дій, висловлювати свої доводи, міркування з усіх питань, що виникають у ході виконавчого провадження, у тому числі при проведенні експертизи, заперечувати проти клопотань, доводів та міркувань інших учасників виконавчого провадження, заявляти відводи у випадках, передбачених цим Законом, оскаржувати дії (бездіяльність) державного виконавця з питань виконавчого провадження та користуватися іншими правами, наданими цим Законом.

У ході виконавчого провадження державний виконавець відповідно до ст. 5 вказаного Закону зобов'язаний розглядати заяви сторін та інших учасників виконавчого провадження та їх клопотання.

Крім того, згідно зі ст. 85 Закону у виконавчому провадженні на дії (бездіяльність) державного виконавця та інших посадових осіб державної виконавчої служби по виконанню рішення або у зв'язку з відмовою у здійсненні передбачених Законом України «Про виконавче провадження» дій стягувачем чи боржником може бути подана скарга до начальника відповідного відділу державної виконавчої служби, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, або до суду.

Скарга у виконавчому провадженні подається у письмовій формі та повинна містити:

- 1) назву відділу державної виконавчої служби, до якого подається скарга;
- 2) точну назву стягувача та боржника, їх місце проживання (для фізичних осіб) або знаходження (для юридичних осіб), а також назву представника сторони виконавчого провадження, коли скарга подається представником;
- 3) реквізити виконавчого документа (назву виконавчого документа, органу, який його видав, дату видачі виконавчого документа та його номер, резолютивну частину виконавчого документа);
- 4) зміст оскаржуваних дій (бездіяльності) та норму Закону, яка порушена;
- 5) виклад обставин, якими скаржник обґрунтовує свої вимоги;
- 6) підпис скаржника або його представника із зазначенням дати подання скарги.

Потрібно звернути увагу на те, що скарга, подана у виконавчому провадженні до начальника відділу державної виконавчої служби, розглядається у 10-денний строк. За наслідками розгляду скарги начальник відділу державної виконавчої служби виносить постанову про задоволення чи відмову в задоволенні скарги, яка у 10-денний строк може бути оскаржена до вищестоящого органу державної виконавчої служби або до суду.

Статтею 85 Закону встановлено, що скарги, подані без додержання вимог, викладених у частині другій, розглядаються начальником відділу державної виконавчої служби у порядку, встановленому Законом України "Про звернення громадян".

Усні звернення громадян безпосередньо розглядаються уповноваженими посадовими особами Міністерства юстиції України та керівниками або уповноваженими особами підпорядкованих йому органів під час особистого прийому громадян. Якщо розв'язати порушені в усному зверненні питання безпосередньо на особистому прийомі неможливо, то вони розглядаються в тому самому порядку, що й при письмовому зверненні. Про результати розгляду громадянинові повідомляється письмово або усно, за його бажанням.

Письмові звернення громадян підлягають обов'язковому первинному розгляду з метою визначення їх належності до компетенції відповідного органу чи установи, підрозділу Міністерства юстиції України та призначення за ними конкретного виконавця.

Посадові особи органів та установ юстиції при розгляді звернень громадян зобов'язані уважно вникати в їх суть, у разі потреби вимагати у виконавців матеріали їх перевірки, направляти працівників на місця для перевірки викладених у зверненні обставин, застосовувати інші заходи для об'єктивного вирішення поставлених автором звернення питань, з'ясовувати та приймати рішення про усунення причин і умов, які спонукають авторів скаржитись.

Рішення, які приймаються за зверненнями, мають бути мотивованими та ґрунтуватися на нормах чинного законодавства. Посадова особа, визнавши заяву такою, що підлягає задоволенню, зобов'язана забезпечити своєчасне й правильне виконання прийнятого рішення, а в разі визнання скарги обґрунтованою - негайно вжити заходів до поновлення порушених прав громадян.

Необхідно зазначити, що при судовому оскарженні скарга у виконавчому провадженні по виконанню судових рішень на дії (бездіяльність) державного виконавця або начальника відділу державної виконавчої служби подається до суду, який видав виконавчий документ. Скарги по виконанню інших рішень подаються до суду за місцем знаходження відповідного відділу державної виконавчої служби, крім скарг на дії (бездіяльність) державних виконавців та посадових осіб Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України та відділів державної виконавчої служби Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласного, Київського та Севастопольського міських управлінь юстиції, які подаються до апеляційного суду за місцем знаходження відповідного органу державної виконавчої служби.

Особи, винні у порушенні норм Законів України "Про звернення громадян" та "Про виконавче провадження", несуть дисциплінарну, цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність, передбачену законодавством України.

Дніпровське районне
управління юстиції у м. Києві